

OPPORTUNISMI JA II INTERNATIONALEN VARARIKKO ⁶

I

Onko II Internationale todella lakannut olemasta? Sen arvovaltaisimmat edustajat, sellaiset kuin Kautsky ja Vandervelde, itsepintaisesti kieltävät sen. Eihän mitään ole tapahtunut, lukuunottamatta yhteyksien katkeamista; kaikki on hyvin; sellainen on heidän kantansa.

Totuuden selville saamiseksi tarkastelemme v. 1912 pidetyn *Baselin kongressin manifestia*, joka koskee nimenomaan nykyistä imperialistista maailmansotaa ja jonka ovat hyväksyneet maailman kaikki sosialistiset puolueet. Sanottakoon, ettei yksikään sosialisti rohkene teoriassa kieltää jokaisen sodan konkreettisen historiallisen arvioinnin välttämättömyyttä.

Nyt, kun sota on syttynyt, eivät avoimet opportunistit enempää kuin kautskylaisetkaan uskalla kieltää Baselin manifestia eivätkä myöskään vertailla sen asettamia vaatimuksia ja sosialististen puolueiden menettelyä sodan aikana. Miksi? Siksi, että manifesti paljastaa täydellisesti ne kummatkin.

Siinä ei ole halaistua sanaa isänmaan puolustuksesta eikä hyökkäyssodan ja puolustussodan välisestä erosta, ei halaistua sanaa kaikesta siitä, mitä Saksan ja nelisopimuksen ⁷ maiden opportunistit ja kautskylaiset * hokevat nyt maailmalle kaikissa tienristeyksissä. Manifesti ei voinutkaan siitä puhua, koska se, mitä se sanoo, kerta kaikkiaan sulkee pois näiden käsitteiden soveltamisen. Se viittaa täysin konkreettisesti moniin taloudellisiin ja poliittisiin

* Puhe ei ole henkilöistä, jotka kannattavat Saksassa Kautskya, vaan niiden näennäisten marxilaisten kansainvälisestä tyypistä, jotka häilyvät opportunistimin ja radikalismien välillä, mutta todellisuudessa ovat vain opportunistimin viikunanlehti.

selkkauksiin, jotka vuosikymmenien kuluessa valmistelivat tätä sotaa, tulivat täydellisesti esiin v. 1912 ja aiheuttivat sodan v. 1914. Manifesti muistuttaa Venäjän ja Itävallan välisestä selkkauksesta, jossa oli kysymys „hegemoniasta Balkanilla”, Englannin, Ranskan ja Saksan välisestä selkkauksesta (*kaikkien* näiden maiden välillä!) niiden „Vähässä Aasiassa toteuttaman valtauspolitiikan” vuoksi, Itävallan ja Italian selkkauksesta, jossa oli kysymys „herruuteen pyrkimisestä” Albaniassa j.n.e. Manifesti määrittelee lyhyesti kaikki nämä selkkaukset „kapitalistisen imperialismin” perustalla tapahtuviksi selkkauksiksi. Manifestissa määritellään siis aivan selvästi tämän sodan anastus-kiihkoinen, imperialistinen, taantumuksellinen, orjanomistuksellinen luonne, s.o. sellainen luonne, joka muuttaa isänmaan puolustuksen sallittavuuden teoreettiseksi järjestömyydeksi ja käytännölliseksi tolkkumuudeksi. On käynnissä suurten haikalojen taistelu vieraiden „isänmaiden” nielemisestä. Manifesti tekee kiistattomista historiallisista tosiasioista kiertämättömät johtopäätökset: tätä sotaa ei voida „puolustella minkäänlaisella kansan edun pienimmäläkään tekosyillä”; sitä valmistellaan „kapitalistien liikevoittojen ja hallitsijasukujen kunnianhimon vuoksi”. Olisi „rikos”, jos työläiset „alkaisivat ampua toisiaan”. Niin sanoo manifesti.

Kapitalistisen imperialismin kausi on luhistumisensa aattoa elävän kypsyneen ja ylikypsyneen kapitalismin aikakautta, kapitalismin, joka on siinä määrin kypsynyt, että sen on luovutettava paikkansa sosialismille. Vuosien 1789—1871 kausi oli edistyksellisen kapitalismin aikakautta. Silloin oli historian päiväjärjestyksessä feodalismin ja absolutismin kukistaminen sekä vapautuminen vierasmaalaisesta ikeestä. Tällä perustalla, ja *vain* tällä perustalla, oli sallittavaa „isänmaan puolustus”, s.o. puolustautuminen sortoa vastaan. Tätä käsitystä voitaisiin soveltaa nytkin imperialistisia suurvaltoja *vastaan* käytävään sotaan, mutta olisi järjestöntä soveltaa sitä imperialististen suurvaltojen *väliseen* sotaan, jossa on kysymys siitä, kuka pystyy ryöstämään enemmän Balkanin maita, Vähää Aasiaa j.n.e. Siksi ei ole syytä ihmetellä sitä, että „socialistit”, jotka hyväksyvät „isänmaan puolustuksen” tässä nykyisessä sodassa, kiertävät Baselin manifestia kuin varas sitä paikkaa, jossa hän on varastanut. Manifestihan todistaa, että he ovat sociali-

shovinisteja, s.o. sosialisteja sanoissa, shovinisteja teoissa, ja he auttavat „omaa” porvaristoaan ryöväämään muita maita, orjuuttamaan muita kansakuntia. Se se onkin oleellista „shovinismi”-käsitteessä, että puolustetaan „omaa” isänmaata jopa silloinkin, kun sen toiminta on suunnattu vieraiden isänmaiden orjuuttamiseen.

Jos sodan katsotaan olevan kansallista vapausotaa, johtuu siitä tietynlainen taktiikka, jos sen katsotaan olevan imperialistista sotaa, johtuu siitä toisenlainen taktiikka. Manifesti viittaa selvästi tähän toiseen taktiikkaan. Sota „aiheuttaa taloudellisen ja poliittisen kriisin”, jota on „käytettävä”: ei kriisin lieventämiseen, ei isänmaan puolustamiseen, vaan päinvastoin joukkojen „*ravisteleminen*”, „jouduttamaan pääoman herruuden kukistumista”. Sitä, minkä historialliset ehdot eivät ole vielä kypsyneet, ei voida jouduttaa. Manifesti totesi, että yhteiskunnallinen vallankumous on mahdollinen, että sen edellytykset ovat kypsyneet, että se tulee nimenomaan sodan yhteydessä: „hallitsevat luokat” pelkäävät „proletaarista vallankumousta”, sanotaan manifestissa viitaten *Pariisin Kommuunin ja Venäjän vuoden 1905 vallankumouksen* esimerkkiin, siis joukkolakkojen ja kansalaissodan esimerkkeihin. On valhetta väittää Kautskyn tavoin, että sosialismin suhdetta tähän sotaan ei oltu selvitetty. Tätä kysymystä ei vain käsitelty, vaan se myös ratkaistiin Baselissa, jossa hyväksyttiin proletaarisen vallankumouksellisen joukkotaistelun taktiikka.

Se on inhottavaa teeskentelyä, kun Baselin manifesti kokonaan tai sen oleellisimmat kohdat kierretään ja sen sijaan siteerataan eri puolueiden johtajien puheita tai niiden päätöslausemia, vaikka ensinnäkin nuo puheet on pidetty ennen Baselin kongressia, toiseksi, nuo päätökset eivät ole olleet koko maailman puolueiden päätöksiä, kolmanneksi, ne ovat koskeneet erilaisia mahdollisia sotia, mutta eivät tätä nykyistä sotaa. Kysymyksen ydin on siinä, että Euroopan suurvaltojen kansallisten sotien aikakausi on vaihtunut näiden suurvaltojen välisten imperialististen sotien aikakaudeksi ja että Baselin manifestin piti ensi keran virallisesti tunnustaa tämä tosiasia.

Olisi virheellistä olettaa, että Baselin manifesti on vain tyhjänpäiväinen julistus, virallinen fraasi, kevytmielinen uhkaus. Siten haluaisivat asettaa kysymyksen ne, jotka tämä manifesti paljastaa. Mutta se ei ole totta. Manifesti

on vain II Internationalen koko aikakauden suuren propagandatyön tulos, vain yhteenvelo kaikesta siitä, mitä sosialistit olivat kylläneet joukkoihin sadoissa tuhansissa puheissaan, kirjoituksissaan ja julistuksissaan kaikilla kielillä. Se toistaa vain sen, mitä esimerkiksi *Jules Guesde* kirjoitti v. 1899 ruoskiessaan sodan varalta sosialistien ministeristöönmeno: hän puhui „kapitalististen merirosvojen” („*En garde!*” *, s. 175) syyttämästä sodasta; se toistaa vain sen, mitä *Kautsky* kirjoitti v. 1909 kirjassaan „Tie valtaan”, jossa hän katsoo „rauhan” aikakauden päättyneen ja sotien ja vallankumousten aikakauden alkaneen. Baselin manifestin käsittäminen fraseologiaksi tai virheeksi merkitsee, että koko sosialistinen toiminta viimeisten 25 vuoden ajalta katsotaan fraseologiaksi tai virheeksi. Juuri siksi manifestin ja sen soveltamatta jättämisen välinen ristiriita onkin niin sietämätön opportunisteille ja kautskylaisille, kun se paljastaa mitä syvimmän ristiriidan II Internationalen työssä. Vuosien 1871 ja 1914 välisen aikakauden suhteellisen „rauhallinen” luonne ruokki opportunistia aluksi *mielialana*, sitten *suuntana* ja vihdoin työväenbyrokratian ja pikkuporvarillisten mukanaulkijoiden *ryhmänä eli kerroksena*. Nämä ainekset saattoivat alistaa työväenliikkeen vain siten, että tunnustivat sanoissa vallankumoukselliset päämäärät ja vallankumouksellisen taktiikan. Ne saattoivat voittaa joukkojen luottamuksen vain vannonen ja vakuuttaen, että koko „rauhallinen” toiminta on muka vain proletaarisen vallankumouksen *valmistelua*. Tämä ristiriita oli paise, jonka piti jolloinkin puhjeta, ja se puhkesi. Koko kysymys on siitä, pitäisikö tämä mätä yrittää työntää jälleen elimistöön „yhtenäisyyden” (mädän kanssa „yhtenäisyyden”) säilyttämiseksi, kuten tekevät Kautsky ja kumpp., vai pitäisikö työväenliikkeen elimistön täydellistä parantamista varten poistaa tuo mätä mahdollisimman nopeasti ja tarkkaan, huolimatta tämän toimituksen aiheuttamasta väliaikaisesta vihlovasta kivusta.

On ilmeistä, että ne, jotka äänestivät sotamäärärahojen puolesta, menivät ministeristöön ja puolustivat isänmaan puolustuksen aatetta vv. 1914—1915, ovat pettäneet sosialismin. Tämän tosiasian voivat kieltää vain teeskentelijät. Sitä pitää selittää.

* — „*Vartiossa!*”. *Toim.*

II

Olisi typerää tarkastella koko kysymystä henkilökysymyksenä. Mitä tekemistä sillä on opportunistin kanssa, jos sellaiset henkilöt kuin *Plehanov* ja *Guesde* j.n.e.? — kysyi *Kautsky* („*Neue Zeit*” * toukokuun 28 p:nä 1915). Mitä tekemistä sillä on opportunistin kanssa, jos *Kautsky* j.n.e.? — vastasi *Axelrod* nelisopimuksen maiden opportunistien nimessä („*Die Krise der Sozialdemokratie*” **, Zürich, 1915, s. 21). Kaikki tuo on komediaa. *Koko liikkeen kriisin selittämiseksi on tarkasteltava ensinnäkin kyseisen politiikan taloudellista merkitystä, toiseksi aatteita, jotka ovat sen perustana, ja kolmanneksi sen yhteyttä sosialismin suuntien historiaan.*

Mikä on puolustuskannan taloudellinen olemus vuosien 1914—1915 sodan aikana? *Kaikkien* suurvaltojen porvaristo käy sotaa maailman jakamis- ja riistämistarkoituksessa, kansojen sortamistarkoituksessa. Pienelle työväenbyrokratian, työväenaristokratian ja pikkuporvarillisten mukana-kulkijoiden ryhmälle voi pudota jonkinlaisia muruja porvariston suurvoitoista. Sosialishovinismin ja opportunistin todellinen luokkaolemus on sama: pienen etuoikeutettujen työläisten kerroksen liitto „oman” kansallisen porvaristonsa kanssa työväenluokan joukkoja *vastaan*, porvariston lakeijoiden liitto porvariston kanssa sen riistämää luokkaa *vastaan*.

Opportunistin ja sosialishovinismin poliittinen sisältö on sama: luokkien yhteistoiminta, proletariaatin diktatuurista kieltäytyminen, vallankumouksellisesta toiminnasta kieltäytyminen, porvarillisen laillisuuden ehdoton hyväksyminen, epäluottamus proletariaattiin ja luottamus porvaristoon. *Socialishovinismi on englantilaisen liberaalisen työväenpolitiikan, millerandismin ja bernsteiniläisyyden suoranaista jatkoa, niiden täydellistymä.*

Työväenliikkeen kahden perussuunnan, vallankumouksellisen ja opportunistisen sosialismin, välinen taistelu täyttää koko ajanjakson vuodesta 1889 vuoteen 1914. Nykyäänkin on kaikissa maissa olemassa kaksi päävirtausta sotaan suhtautumista koskevassa kysymyksessä. Heittäkäämme

* — „*Uusi Aika*”. *Toim.*

** — „*Sosialidemokratian kriisi*”. *Toim.*

syrjään porvarillinen ja opportunistinen tapa vedota henkilöihin. Ottakaamme eräissä maissa esiintyvät *suunnat*. Otamme kymmenen eurooppalaista valtiota: Saksan, Englannin, Venäjän, Italian, Hollannin, Ruotsin, Bulgarian, Sveitsin, Belgian ja Ranskan. Ensimmäisissä kahdeksassa maassa jakautuminen opportunistiseen ja vallankumoukselliseen suuntaan vastaa sosialishovinisteihin ja internationalisteihin jakautumista. Saksassa sosialishovinismin tukikohtina ovat „Sozialistische Monatshefte”⁸ ja Legien ja kumpp.; Englannissa fabianilaiset⁹ ja Työväenpuolue¹⁰ (I. L. P.¹¹ on aina ollut liitossa niiden kanssa, kannattanut niiden äänenkannattajaa ja ollut tässä liitossa aina heikompi kuin sosialishovinistit, kun taas B. S. P:ssä¹² internationalistit muodostavat kolme seitsemäsosaa); Venäjällä tätä suuntaa edustaa „Nasha Zarja”¹³ (nykyään „Nashe Delo”), Organisaatiokomitea¹⁴ ja Tshheidzen johtama duumaryhmä; Italiassa Bissolatin johtamat reformistit; Hollannissa Troelstran puolue; Ruotsissa Brantingin johtama puolueen enemmistö; Bulgariassa „shirokkien” puolue; Sveitsissä Greulich ja kumpp. Nimenomaan vallankumouksellisten sosialidemokraattien keskuudessa *kaikissa* näissä maissa on jo kajahtanut enemmän tai vähemmän jyrkkä vastalause sosialishovinismia vastaan. Poikkeuksen tekee vain kaksi maata: Ranska ja Belgia, joissa kuitenkin internationalismi on myös olemassa, mutta se on vain kovin heikkoa.

Sosialishovinismi on täydellisyytteen kehitettyä opportunistia. Se on kypsytynyt solmiakseen avoimen, usein vulgäärin liiton porvariston ja yleisesikuntien kanssa. Ja juuri tämä liitto antaa sille suuren voiman ja monopoliaseman julkisessa painetussa sanassa ja joukkojen peittämisessä. *On typerää yhä vielä katsoa opportunistia puolueen sisäiseksi ilmiöksi*. On typerää kuvitella voitavan toteuttaa Baselin päätöslauselma yhdessä Davidin, Legienin, Hyndmanin, Plehanovin ja Webbin kanssa. Yhtenäisyys sosialishovinistien kanssa on yhtenäisyyttä „oman” kansallisen porvariston kanssa, joka riistää muita kansakuntia, se on kansainvälisen proletariaatin kahtiajakamista. Tämä ei merkitse, että ero opportunisteista on kaikkialla heti mahdollinen. Se merkitsee vain, että se on historiallisesti kypsytynyt, että se on proletariaatin vallankumoukselliselle taistelulle välttä-

mätön ja kiertämätön, että historia, joka on johtanut „rauhallisesta” kapitalismista imperialistiseen kapitalismiin, on valmistellut tämän välien katkaisemisen. *Volentem ducunt fata, nolentem trahunt* *.

III

Porvariston viisaat edustajat ovat käsittäneet tämän mainiosti. Siksi he niin kehuvat nykyisiä sosialistipuolueita, joiden johdossa ovat „isänmaan puolustajat”, s.o. imperialistisen rosvouksen puolustajat. Siksi hallitukset palkitsevatkin sosialishovinistisia johtajia missä ministerinpaikoilla (Ranskassa ja Englannissa), missä taas esteettömän julkisen olemassaolon monopolilla (Saksassa ja Venäjällä). Siksi Saksassa, missä sosialidemokraattinen puolue oli kaikkein voimakkain ja missä sen muuttuminen kansallis-liberaaliseksi *vastavallankumoukselliseksi* työväenpuolueeksi oli kaikkein ilmeisin, asiat ovat menneet niin pitkälle, että „vähemmistön” ja „enemmistön” välisessä taistelussa prokuraattorinvirasto näkee „luokkavihan kiihtymisen”! Siksi viisaat opportunistit pitävät eniten huolta entisen „yhtenäisyyden” säilyttämisestä vanhoissa puolueissa, jotka ovat tehneet niin suuria palveluksia porvaristolle vv. 1914—1915. Eräs Saksan sosialidemokratian jäsen, joka huhtikuussa 1915 julkaisi salanimellä „*Monitor*” kirjoituksen taantumuksellisessa aikakauslehdessä „*Preussische Jahrbücher*”¹⁵, ilmaisee kiitosta ansaitsevalla avoimielisyydellä näiden opportunistien kannan maailman kaikissa maissa. Monitorin mielestä porvaristolle olisi hyvin vaarallista, jos sosialidemokratia menisi *vielä pitemmälle oikeaan*: „Sen on säilytettävä sosialistiset ihanteet omaavan työväenpuolueen piirteet, sillä sinä päivänä, jolloin se luopuu niistä, syntyy uusi puolue, joka omaksuu vanhan, entisen puolueen hylkäämän ohjelman ja antaa sille vieläkin radikaalisemman sanamuodon” („*Preussische Jahrbücher*” 1915, № 4, ss. 50—51).

Monitor on osunut naulan kantaan. Tätä nimenomaan ovat englantilaiset liberaalit ja ranskalaiset radikaalit aina halunneetkin: vallankumoukselliselta soinnahtavia fraaseja joukkojen pettämiseksi, jotta nämä osoittaisivat luottamusta

* — Halukasta kohtalo johtaa, halutonta raahaa. *Toim.*

Lloyd Georgelle, Sembat'ille, Renaudelille, Legienille ja Kautskylle, henkilöille, jotka saattavat saarnata „isänmaan puolustusta” ryöstösodassa.

Mutta Monitor edustaa vain yhtä opportunismilajia: avointa, karkeata, kyynillistä. Toiset toimivat peitetysti, ovelasti, „rehellisesti”. Engels sanoi aikoinaan, että „rehelliset” opportunistit ovat työväenluokalle kaikkein vaarallimpia...¹⁶ Tässä eräs esimerkki:

Kautsky kirjoittaa „*Neue Zeit*” lehdessä (marraskuun 26 p:nä 1915): „Oppositio enemmistöä vastaan kasvaa; joukoilla on oppositiomieliä”. „Sodan jälkeen (vasta sodan jälkeen? *N. L.*) luokkaristiriidat kärjistyvät siinä määrin, että radikalismi saa yliotteen joukkojen keskuudessa”. „Sodan jälkeen (vasta sodan jälkeen? *N. L.*) meitä uhkaa radikaalisten aineiden pako puolueesta ja niiden virtaaminen antiparlamentarisiin (?? tulee ymmärtää: ulkoparlamentarisiin) joukkotoiminnan puolueisiin”. „Näin muodoin meidän puolueemme hajoaa kahdeksi vastakkaiseksi leiriksi, joilla ei ole keskenään mitään yhteistä”. Yhtenäisyyden pelastamisen nimessä *Kautsky* yrittää suostutella valtiopäiväenemmistöä, että se sallisi vähemmistön pitää muutamia radikaalisia parlamenttipuheita. Se merkitsee, että *Kautsky* haluaa muutamien radikaalisten parlamenttipuheiden avulla saada sovintoon vallankumoukselliset joukot opportunistien kanssa, joilla „ei ole mitään yhteistä” vallankumouksen kanssa ja jotka ovat jo kauan johtaneet ammattiliittoja ja nyt, nojaten kiinteään liittoonsa porvariston ja hallituksen kanssa, ovat vallanneet myös puoluejohdon. Missä suhteessa tämä oikeastaan eroaa Monitorin „ohjelmasta”? Ei missään, lukuunottamatta marxilaisuutta prostituoivia imeliä fraaseja.

Valtiopäiväryhmän istunnossa maaliskuun 18 p:nä 1915 kautskylainen *Wurm* „varoitti” ryhmää „jännittämästä jouta liikaa; työläisjoukoissa kasvaa oppositio ryhmäkuntalaista enemmistöä vastaan; on pidettävä kiinni marxilaisesta” (? luultavasti painovirhe: pitää olla „monitorilaisesta”) „keskustasta” („*Klassenkampf gegen den Krieg! Material zum „Fall Liebknecht”*”). *Als Manuscript gedruckt* *. S. 67). Täten näemme, että *joukkojen* vallankumouksellisuuden *tosiasia* tunnustettiin *kaikkien* kaut-

* — „Luokkataistelu sotaa vastaan! Aineistoa „*Liebknechtin juttuun*””. Käsikirjoituksen oikeuksilla. *Toim.*

skyllaisten (niin sanotun „keskustan”) nimessä *jo maaliskuussa 1915!* Ja 8½ kuukauden kuluttua Kautsky tekee jälleen ehdotuksen, että taisteluhaluiset joukot on saatava „leppymään” opportunistisen, vastavallankumouksellisen puolueen kanssa,— ja sitä paitsi muutamien vallankumouksellisilta soinnahavien fraasien avulla!!

Sodasta on usein hyötyä siinä suhteessa, että se paljastaa mädän ja heittää syrjään sovinnaisuudet.

Vertailkaamme englantilaisia fabianilaisia ja saksalaisia kautskylaisia. *Todellinen* „marxilainen” Friedrich Engels kirjoitti ensin mainituista tammikuun 18 p:nä 1893: „...kopla kiipeilijöitä, jotka ovat riittävän järkeviä käsittääkseen yhteiskunnallisen kumouksen kiertämättömyyden, mutta jotka eivät missään tapauksessa halua uskoa tätä jättiläis-tehtävää yksinomaan kypsymättömälle proletariaatille... Heidän peruseriaatteenaan on kauhu vallankumousta kohtaan”... (Kirjeenvaihto Sorgen kanssa, s. 390¹⁷).

Marraskuun 11 p:nä 1893 hän kirjoittaa: „Nämä kopeat porvarit, jotka armollisesti laskeutuvat proletariaatin pariin vapauttaakseen sen ylhäältä, jos se vain haluaisi käsittää, että sellainen harmaa sivistymätön joukko ei voi itse itseään vapauttaa eikä mitään saavuttaa ilman näiden viisaiden asianajajien, kirjailijoiden ja sentimentaalisten akkojen armollisuutta”... (sama, s. 401)¹⁸.

Teoriassa Kautsky suhtautuu fabianilaisiin halveksuen, kuten fariseus köyhään publikaaniin. Sillä hänhän vannoo uskollisuutta „marxilaisuudelle”. Mutta mikä ero niiden välillä on käytännössä? Kumpikin allekirjoitti Baselin manifestin ja kumpikin menetteli sen suhteen samalla tavalla kuin Vilhelm II Belgian puolueettomuuden suhteen. Mutta Marx ruoski koko ikänsä niitä henkilöitä, jotka pyrkivät tukahduttamaan työläisten vallankumouksellisen hengen.

Kautsky asetti vallankumouksellisia marxilaisia vastaan uuden, „ultraimperialismin” teorian. Hän ymmärtää sillä „kansallisten finanssipääomien keskinäisen taistelun” syrjään tunkemista ja sitä, että sen sijalle tulee „maailman yhteinen riistäminen kansainvälisen finanssipääoman taholta” („N. Z.” huhtikuun 30 p:nä 1915). Mutta hän lisää tähän: „meillä ei ole vielä riittävästi edellytyksiä ratkaistaksemme, onko tämä kapitalismin uusi vaihe toteutettavissa”. Siis yksistään vain „uudesta vaiheesta” tekemiensä olettamusten perusteella, rohkenematta sanoa suoraan sen olevan

„toteutettavissa”, tämän „vaiheen” keksijä hylkää omat vallankumoukselliset lausuntonsa, hylkää proletariaatin vallankumoukselliset tehtävät ja vallankumouksellisen taktiikan *nykyään, jo alkaneen* kriisin, sodan ja luokkaristiriitosen ennenkuulumattoman kärjistymisen „vaiheessa”! Eikö tuo ole mitä inhottavinta fabianilaisuutta?

Venäläisten kautskylaisten johtaja *Axelrod* pitää „proletariaatin vapausliikkeen kansainvälistämisongelman painopisteinä jokapäiväisen käytännön kansainvälistämistä”: esimerkiksi „työnsuojelu- ja vakuutuslainsäädännöstä pitää tulla työläisten kansainvälisen toiminnan ja järjestön kohde” (*Axelrod*. „Sosialidemokratian kriisi”, Zürich, 1915, ss. 39—40). On aivan selvää, että ei vain Legien, David ja Webbit, vaan myös itse Lloyd George, Naumann, Briand ja Miljukov yhtyvät täydellisesti tällaiseen „internationalismiin”. *Axelrod* on valmis samoin kuin v. 1912 esittämään hyvin kaukaista tulevaisuutta varten mitä vallankumouksellisimpia fraaseja, jos tuleva Internationale „esiintyy (hallituksia vastaan sodan syttyessä) ja nostaa vallankumouksellisen myrskyn”. Ajatelkaahan, kuinka rohkeita me olemme! Mutta kun kysymys on joukkojen keskuudessa alkaneen vallankumouksellisen kuohunnan tukemisesta ja kehittämisestä *nyt*, niin *Axelrod* vastaa, että tuota joukkojen vallankumouksellisten esiintymisten taktiikkaa „voitaisiin jotenkin vielä puolustaa, jos eläisimme välittömästi yhteiskunnallisen vallankumouksen aattoa, kuten asianlaita oli esim. Venäjällä, jossa vuoden 1901 ylioppilasmielenosoitukset tiesivät absolutisminvastaisten ratkaisevien taistelujen lähenemistä”. Mutta nykyisellä ajankohdalla kaikki tuo on „utopiaa”, „bakunilaisuutta” j.n.e., aivan Kolbin, Davidin, Südekumin ja Legienin hengessä.

Rakastettavin *Axelrod* vain unohtaa, että v. 1901 Venäjällä ei kukaan tiennyt eikä voinut tietää, että ensimmäinen „ratkaiseva taistelu” tulee neljän vuoden kuluttua — älkää unohtako: *neljän* vuoden kuluttua — ja jää „*ratkaisemattomaksi*”. Ja kuitenkin vain me, vallankumoukselliset marxilaiset, olimme silloin oikeassa: me pilkkasimme Kriševskejä ja Martynoveja, jotka kehottivat viipymättömään rynnäkköön. Vain me neuvoimme työläisiä heittämään kaikkialla opportunistit ulos ja kaikin voimin tukemaan, kärjistämään ja laajentamaan mielenosoituksia ja muita joukkoluontoisia vallankumouksellisia esiintymisiä. Nykyi-

nen tilanne Euroopassa on aivan samanlainen: olisi mielellöntä kehottaa „viipymättömään” rynnäkköön. Mutta olisi häpeä nimittää itseään sosialidemokraatiksi eikä neuvoa työläisiä katkaisemaan välejäan opportunisteihin ja kaikin voimin lujittamaan, syventämään, laajentamaan ja kärjistämään alkavaa vallankumouksellista liikettä ja mielenosoituksia. Vallankumous ei milloinkaan tipahda taivaasta aivan valmiina, ja vallankumouksellisen kuohunnan alussa ei kukaan milloinkaan tiedä, johtaako se ja milloin „todelliseen”, „oikeaan” vallankumoukseen. Kautsky ja Axelrod antavat työläisille vanhoja, kuluneita ja vastavallankumouksellisia neuvoja. Kautsky ja Axelrod ruokkivat joukkoja toivolla, että *tuleva* Internationale tulee jo varmasti olemaan vallankumouksellinen,—kunhan vain *nyt* saisivat suojelluksi, peiteltyksi ja kaunistelluksi vastavallankumouksellisten ainesten — Legienien, Davidien, Vanderveldien ja Hyndmanien herruuden. Eikö ole selvää, että „yhtenäisyys” Legienien ja kumpp. kanssa on paras keino „tulevan” vallankumouksellisen Internationalen valmistelua varten?

„Olisi mielettömyyttä pyrkiä muuttamaan maailmansota kansalaissodaksi”, sanoo saksalaisten opportunistien johtaja *David* („Die Sozialdemokratie und der Weltkrieg” — „Sosialidemokratia ja maailmansota”, 1915, s. 172) vastassa puolueemme Keskuskomitean manifestiin marraskuun 1 piltä 1914. Tässä manifestissa on muun muassa sanottu:

„Niin suurilta kuin tällaisen muuttamisen vaikeudet jollain hetkellä näyttänevätkin, sosialistit eivät milloinkaan kieltäydy tämänsuuntaisesta järjestelmällisestä, päättäväisestä ja hellittämättömästä valmistelutyöstä, kun kerran sodasta on tullut tosiasia”*.

(Tämä on siteerattu myös Davidilla, s. 171.) Kuukautta ennen Davidin kirjan ilmestymistä puolueemme julkaisi päätöslauseimat, joissa „järjestelmällinen valmistelu” selitettiin seuraavalla tavalla: 1. Sotamäärärahojen kieltö. 2. Linnarauhan rikkominen. 3. Illegaalisten järjestöjen muodostaminen. 4. Juoksuhaudoissa ilmenevän solidaarisuuden kannatus. 5. Kaikkien vallankumouksellisten joukkoesiintymisten kannatus**.

* Ks. Teokset. 21. osa, s. 20. *Toim.*

** Sama, s. 148. *Toim.*

David on melkein samanlainen urho kuin Axelrod: v. 1912 hän ei katsonut „mielettömyydeksi” viittausta sodan varalta Pariisiin Kommuuniin.

Plehanov, ententeläisten sosialishovinistien tyypillinen edustaja, järkeilee vallankumouksellisesta taktiikasta aivan samalla tavalla kuin David. Hän nimittää sitä „unelmointi-ilveilyksi”. Mutta kuulkaamme *Kolbia*, avointa opportunistia, joka kirjoitti: „Liebknechtin ympärillä olleiden henkilöiden taktiikan tuloksena olisi taistelu saksalaisen kansakunnan sisällä saatettu kiehumapisteeseen”. („Die Sozialdemokratie am Scheidewege” — „Sosialidemokratia tienhaarassa”, s. 50.)

Mutta mitä on kiehumapisteeseen saatettu taistelu, ellei kansalaissotaa?

Jos meidän Keskuskomiteamme taktiikka, joka peruspiirteissään on yhtäläinen kuin Zimmerwaldin vasemmiston¹⁹ taktiikka, olisi ollut „mielettömyyttä”, „haaveilua”, „seikkailua”, „bakuninilaisuutta” — kuten David, Plehanov, Axelrod, Kautsky y.m. ovat väittäneet,— niin se ei olisi milloinkaan voinut johtaa „taisteluun kansakunnan sisällä”, semmitenkään kiehumapisteeseen saatettuun taisteluun. Anarkistiset fraasit eivät ole missään koko maailmassa johtaneet taisteluun kansakunnan sisällä. Tosiasiat sitä vastoin osoittavat, että juuri vuonna 1915 sodan synnyttämän kriisin perustalla joukoissa kasvaa vallankumouksellinen kuohunta, kasvavat lakot ja poliittiset mielenosoitukset Venäjällä, lakot Italiassa ja Englannissa, poliittiset ja nälkämielenosoitukset Saksassa. Eikö tämä ole vallankumouksellisten joukkoesiintymisten alkua?

Vallankumouksellisten joukkoesiintymisten tukeminen, kehittäminen, laajentaminen ja kärjistäminen, illegaalisten järjestöjen luominen, joita ilman „vapaissakaan” maissa kansanjoukoille ei voida sanoa totuutta: siinä sosialidemokratian koko käytännöllinen ohjelma tässä sodassa. Kaikki muu on valhetta tai fraseologiaa, kaunisteltakoon sitä millä opportunistisilla tai pasifistisilla teorioilla tahansa*.

* Kansainvälisessä naisten kongressissa, joka pidettiin Bernissä maaliskuussa 1915, puolueemme Keskuskomitean edustajat totesivat, että illegaalisten järjestöjen perustaminen on ehdottoman välttämätöntä. Ehdotus hylättiin. Englantittaret tekivät pilaa tästä ehdotuksesta ja ylistelivät englantilaista „vapautta”. Mutta muutamana kuukauden kuluttua saatiin englantilaisia lehtiä, kuten „Labour Leader”²⁰, joissa oli tyhjiä palstoja, sitten saapui tietoja poliisin toimeenpanemista kotitarkastuksista, kirjausten takavarikoimisista, vangitsemisista ja drakonisista tuomioista tovereille, jotka puhuivat Englannissa rauhasta, vain rauhasta!

Kun meille sanotaan, että tämä „venäläinen taktiikka” (Davidin sanonta) ei kelpaa Euroopalle, niin me tavallisesti vastaamme viittaamalla tosiasioihin. Lokakuun 30 p:n puolueen puhemieshistoriaan Berliinissä saapui tovereittemme, berliiniläisten naisten edustajisto ja julisti, „että nyt, kun on olemassa laaja organisaatiokoneisto, voidaan paljon helpommin kuin sosialistilakien aikana levittää illegaalisia kirjasia ja julistuksia sekä järjestää „luvattomia kokouksia””. „Varoista ja keinoista ei ole puutetta, mutta halua nähtävästi puuttuu” („Berner Tagwacht”²¹, 1915, № 271.)

Johtivatko näitä kelvottomia tovereita harhaan oikealta tieltä venäläiset „lahkolaiset” j.n.e.? Eivätkö juuri nämä toverit edusta todellisia *joukkoja* eivätkä Legien ja Kautsky? Legien, joka selostuksessaan tammikuun 27 p:n 1915 ruoski maanalaisten järjestöjen perustamista koskevaa „anarkistista” ajatusta; Kautsky, josta on tullut siinä määrin vastavallankumouksellinen, että marraskuun 26 p:nä, neljä päivää ennen Berliinin kymmentuhantista mielenosoitusta, luonnehti katumielenosoitukset „seikkailuksi”!

Riittää jo fraaseja, riittää prostituoitua „marxilaisuutta” à la Kautsky! II Internationalen 25-vuotisen olemassaolon jälkeen, Baselin manifestin jälkeen työläiset eivät enää usko fraaseihin. Opportunismi on ylikypsyntynyt, se on siirtynyt lopullisesti porvariston leiriin muuttuen sosialishovinismiksi: henkisesti ja poliittisesti se on tehnyt eron sosialidemokratiasta. Se eroaa siitä myös järjestöllisesti. Työläiset vaativat jo „sensuroimattomia” kirjasia ja lehtiä ja „luvattomia” kokouksia, s.o. maanalaisia järjestöjä joukkojen vallankumouksellisen liikkeen tukemiseksi. Vain tällainen „sota sodalle” on sosialidemokraattista työtä eikä fraseologiaa. Ja huolimatta mistään vaikeuksista, väliaikaisista tappioista, virheistä, hairahduksista ja pysähdyksistä tämä työ johtaa ihmiskunnan voittoisaan proletariaaniseen vallankumoukseen.

*Julkaistu tammikuussa 1916
aikakauslehdessä „Vorbote”, № 1
Allekirjoitus: N. Lenin*

*Venäjän kielellä ensi kerran
julkaistu v. 1929 V. I. Leninin
Teosten 2. ja 3. painoksessa, XIX osa*

*Julkaistaan aikakauslehteen
tekstin mukaan
Venäjännös saksan kielestä*